

Historie

Universitetet i Stavanger er Norges femte universitet etablert 29. oktober 2004 da Høgskolen i Stavanger (HiS) fikk universitetsstatus etter vedtak i statsråd.

- Rogaland distriktshøgskole, kjent som DH, ble opprettet i 1969. De første årene var undervisningen spredt i vanlige hus sentralt i Stavanger, i 1975 ble de første moderne byggene åpnet på Ullandhaug.

Høgskolesenteret i Rogaland (HSR) ble opprettet i 1986 ved sammenslåing av DH og Stavanger ingeniørhøgskole. (Røde Kors sykepleierskole og Stavanger Sanitetsforenings sykepleierskole fusjonerte til Stavanger sykepleierhøgskole i 1988. Senere fusjonerte Stavanger sykepleierhøgskole med Sosialhøgskolen i Stavanger til en stor Avdeling for helse- og sosialfag i den nyopprettede Høgskolen i Stavanger (HiS).

- Høgskolen i Stavanger (HiS), som var forløperen til universitet, ble formelt etablert 1. august 1994 da seks statlige og en privat høyskole i Stavanger fusjonerte til en institusjon.

De syv institusjonene var Høgskolesenteret i Rogaland (tidligere Rogaland Distriktshøgskole og Stavanger Ingeniørhøgskole), Norsk Hotellhøgskole, Stavanger Lærerhøgskole, Rogaland Musikkonservatorium, Sosialhøgskolen i Stavanger, Stavanger Sykepleierhøgskole og Den norske kirkes menighetshøgskole.

- I 2000 vedtok HiS en strategi med mål om å bli universitet i løpet av fire år. I følge retningslinjene til Mjøsutvalget (1997–2000) måtte et universitet kunne dele ut fire doktorgrader.

HiS kunne alt gjøre dette innen petroleumsteknologi og offshoreteknologi og startet dermed arbeidet med å få godkjenning for ytterligere to. Juni 2003 fikk HiS retten til å dele ut doktorgrad innen spesialpedagogikk og risikostyring/samfunnssikkerhet. Samme måned sendte de inn søknad om å bli godkjent som universitet.

- I august 2004 godkjente NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen) søknaden og oktober ble den formelt godkjent av Kongen i statsråd. 29. oktober 2004 holdt statsminister Kjell Magne Bondevik og utdanningsminister Kristin Clemet pressekonferanse på HiS hvor de informerte om vedtaket, og at HiS fra 1. januar 2005 skulle bli Universitetet i Stavanger. 17. januar 2005 ble Universitetet i Stavanger offisielt åpnet av Kong Harald V.

Fun Facts

Ullandhaug som universitetsområde

- Den eldste bosetningen på Ullandhaug er fra folkevandringstiden, ca. år 350 til 550. Gården lå ved toppen Lille Ullandhaug, med praktfull utsyn over Nord-Jæren og Hafrsfjord. En har senere forsøkt å rekonstruere gården og laget Jernaldergården.

Jernaldergården er den eneste i sitt slag i Norge, gjenreist på restene etter en bondegård fra folkevandringstiden. De tre husene er innredet med utstyr og husgeråd, og det brenner levende ild på de opprinnelige ildstedene. Jernaldergården som stiftelse er faglig og administrativt under Arkeologisk museum, Universitetet i Stavanger – fusjonert i 2009.

- **Slaget i Hafrsfjord** står sentralt i Norges historie, og stod mellom Harald Hårfagre og flere småkonger. Slaget blir regnet som det avgjørende slaget i Harald Hårfagres samling av Vestlandet og dermed også Norge. Tradisjonelt har 872 vært regnet som årstallet for slaget, selv om dateringen er svært usikker, og like gjerne kunne ha vært på 880-tallet.

Til minne om slaget i Hafrsfjord har det blitt satt opp en bronseskulptur ved Møllebukta innerst i Hafrsfjord; **Sverd i fjell** av Fritz Røed, 1983.

Flere aktører, deriblant Arkeologisk museum, startet i 2013 forundersøkelser på **havbunnen i Hafrsfjorden**. Resultatene av søket er ikke kjent ennå. Vil de finne spor etter Slaget i Hafrsfjord?

- På toppen av Ullandhaugfjellet er det en stein som ligger 138,95 m.o.h og er det **høyeste punkt** i Stavanger. Ved siden toppen står landemerket Ullandhaugtårnet.
- **Ullandhaugtårnet** er et telekommunikasjonstårn og landemerke. Tårnet ble bygget i 1964 av det daværende Televerket og er 64 meter høyt. Steinen er vel en meter høy slik at toppen av tårnet rager 202 meter over havet, hvilket gjør masten til Stavangers høyeste punkt medregnet byggverk.

Tårnet drives nå av Telenor. Det går trapp et par etasjer opp fra bakkeplan til et utsiktsplatå som er åpent for allmenheten. Det er en liten kafe på utsiktsplatået som er åpen noen timer hver helg.

I november 2001 fikk daværende ordfører i Stavanger et brev fra en fem år gammel jente. Ordføreren tok kontakt med Telenor, som likte ideen og satte den ut i livet. Den 7. desember 2001 ble **julelysene på Ullandhaugtårnet** tent for første gang. Lysene tennes 1. desember hvert år og varer hele julen.

- **Haraldstårnet** er Ullandhaugstårnets forløper.

Haraldstårnet ble bygd på Ullandhaug i Stavanger i 1895. Det var Stavanger Turistforening som fikk reist tårnet for å gi turgåere et utfartsmål, og for å minnes rikssamlingen i 872.

Det hele startet med at turistforeningen bygget en veg for 4-hjulskjøretøyer opp til toppen. Den var ferdig i 1892, og det ble besluttet å gi fri grunn til et utsiktshus. Så i 1894, etter at ingen hadde reflektert på tilbudet, foretok styret i foreningen planeringsarbeider på toppen av haugen. Forslag til paviljong eller hus ble utarbeidet og anbud innhentet. Endelig, i 1895 er bygget reist etter arkitekt Hartvig Sverdrup Eckhoffs forslag. Byggeomkostningene kom på 3600 kroner. Året etter tok sogneprest Jonas Dahl initiativ til utsmykning av tårnet og 1930 kroner ble samlet inn. I 1899 ble tårnet overført til Stavanger kommune. Det ble for dyrt å drive tårnet. Etter at kommunen overtok ble det drevet restaurant i noen år av Bondeungdomslaget.

- I tillegg til god utsikt, bød Haraldstårnet på et interiør i dragestil med maleriske fremstillinger av slaget ved Hafrsfjord. **Steinene** som før sto oppe i tårnet, men som i dag står på bakken, kommer fra Talgje i Ryfylke. De 16 minnesteinene har navn på vikingtidssteder i Rogaland, på dem som gjorde seg gjeldende i slaget, og senere berømte personer fra regionen, slik som Erling Skjalgsson.

Tyskerne ødela en del av tårnet under andre verdenskrig. Tårnet ble revet i 1963.

- **Ullandhaug var minelagt** under krigen og hadde i likhet med andre høydedrag blitt utstyrt med antiluftskyts. Etter krigen ble "tyskerbrakkene" på vestsiden av Ullandhaug brukt som boliger de første årene - før byen fikk nye boligområder fra

tidlig av 1950-årene.

En tragisk hendelse fant sted 16. mai 1945 da elleve tyske soldater ble drept. Tyskerne drev med minerydding da en beruset nordmann fyrte av et skudd som traff en haug med miner. I tillegg til de elleve tyskerne ble også nordmannen drept av eksplosjonen. Hendelsen skjedde like ved det gamle bedehuset på Ullandhaug.

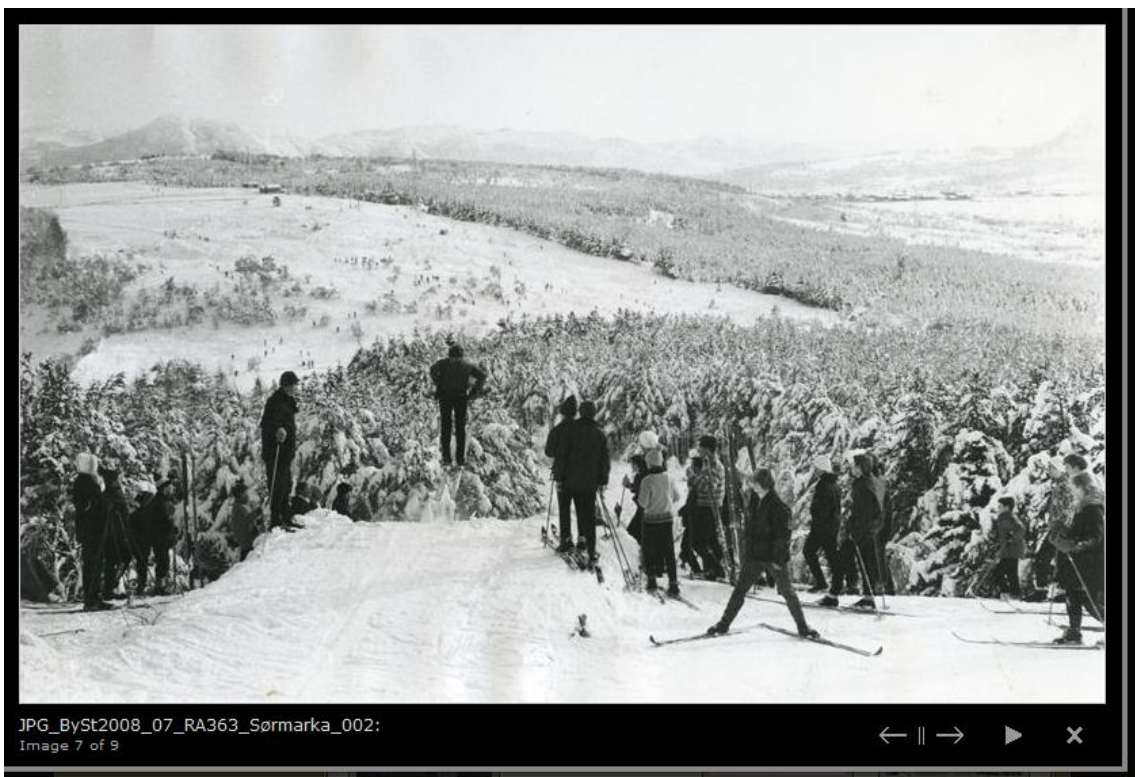
- **Tidligere var hele området ved Ullandhaug jordbruksland**, men et større **skogreisningsprogram** startet i 1910. To ganger i året var elever fra skolen i Stavanger med på sette ut nye trær i området. I fra 1930 og i mange år framover ble det hvert år plantet ut omlag 20 000 planter. Planen var at Sørmarka skulle være en naturpark – området ble fredet i 1944.
- **Botanisk hage:** I Stavanger botaniske hage er det mulig å oppleve en liten, men likevel interessant og variert del av jordens plantemangfold. Hagen inneholder en geografisk samling av planter fra fem kontinenter, urtehage, staudehage, grønnsakhage med mer.
- Overrennet til **hoppbakken** ved Ullandhaug ble bygget i 1938. I 1939 var det hopprenn her med 10 000 tilskuere. Snøen ble fraktet med tog fra Kongsberg! Blant de 29 deltakerne var også Birger Ruud. Også i 1951 var det et større hopprenn i skogen. Ernst Knudsen fra Kongsberg satte bakkerekorden på 33 meter.

I dag kan vi bare se rester av hoppkanten, og noe av tribunen som er bygget opp av stein. Ikke lett å få øye på hvis du ikke er kjent i området, men unnarennene er det samme i dag som den gang.

Hopprenn i Sørmarka 1947:
Image 1 of 9

Fantastiske bilder!

JPG_BySt2008_07_RA363_Sørmarka_002:
Image 7 of 9

<http://www.sørmarkas-venner.no/117cf8acce974b3a8b8da0fe4d0b8d5b.html>

Dyreliv i Sørmarka: Kaniner, harer, salamander (!), rådyr og ugler.

- **Ullandhaug økologiske gård:** Her har de egen vindruegård som drives i samarbeid med UiS HHS– som årlig lager UiS-vin av Ullandhaugdruer.

FAKTA OM VINPRODUKSJON I STAVANGER: På 58 grader 56 minutter og 21 sekunder nord ligger Ullandhaug åtte grader nord for det som er anbefalt for vindyrking. Her får studenter ved Norsk hotellhøgskole ved UiS ta del i hele prosessen med å lage vin, fra druedyrking til tapping av ferdig produkt på flasker.

På vingården dyrkes hardføre druesorter, som modnes fort etter blomstring. Rogaland fylkeskommune og Stavanger kommune har bidratt med penger og areal til prosjektet. I tillegg deltar Bioforsk, Botanisk hage og den økologiske gården på Ullandhaug. UiS-vinen var klar klar til universitetet sitt 10 års jubileum høsten 2014. Det produseres UiS-vin årlig.